

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/3849.**

Benyújtás dátuma: **2023-05-03 08:55**

Parlex azonosító: **11IPMBJW0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Sebián-Petrovszki László (DK), Bedő Dávid (Momentum), Dr. Gurmai Zita (MSZP), Gelencsér Ferenc (Momentum), Kanász-Nagy Máté (LMP), Kunhalmi Ágnes (MSZP), Sebők Éva (Momentum), Tordai Bence (Párbeszéd)**

Törvényjavaslat címe: **A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvénynek a nemi identitás és szexuális irányultság szerinti kisebbségek személyiségi jogainak érvényesítése érdekében szükséges módosításáról**

Az Alaptörvény 6. cikk (1) bekezdése alapján „**a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvénynek a nemi identitás és szexuális irányultság szerinti kisebbségek személyiségi jogainak érvényesítése érdekében szükséges módosításáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

2023. évi törvény

a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvénynek a nemi identitás és szexuális irányultság szerinti kisebbségek személyiségi jogainak érvényesítése érdekében szükséges módosításáról

1. §

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:54. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A közösség bármely tagja jogosult a személyisége lényeges vonásának minősülő, a magyar nemzethez, valamely nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösséghez, illetve a nemi identitás és szexuális irányultság szerinti kisebbségekhez, valamint a lakosság más csoportjához való tartozásával összefüggésben a közösséget vagy a kisebbséget nagy nyilvánosság előtt súlyosan sértő vagy kifejezőmódjában indokolatlanul bántó jogsérelem esetén a jogsértés megtörténtétől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül személyiségi jogát érvényesíteni. A közösség vagy a kisebbség bármely tagja a jogsértéssel elért vagyoni előny átengedésének kivételével a személyiségi jogok megsértésének valamennyi szankcióját érvényesítheti.”

2. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

3. §

E törvény rendelkezéseit az e törvény hatálybalépése előtt folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

Általános indokolás

Az új magánjogi kódex 2:54. §-a létrehozta a személyiségi jogok érvényesítésének egy új mezejét, nevezetesen a közösségekkel szemben tanúsított sértő megnyilvánulások elleni polgári jogi igény érvényesítésének a lehetőségét, mellyel a Ptk. elismerte a közösségről az egyénre átsugárzó sérelem konstrukcióját. E rendelkezés ugyanis egyértelművé tette az eljáró bíróságok számára, hogy a meghatározott feltételek fennállása esetén egy közösség tagja már igenis felléphet a közösségen keresztül rá átsugárzó sértő megnyilvánulásokkal szemben, így érvényesítheti az abból fakadó polgári jogi igényeit is. A 2:54. § (5) bekezdése a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösséghez való tartozás mellett nevesíti a magyar nemzetet is, ami utalhat a többségben lévő közösségek jogainak az elismerésére. Álláspontunk szerint a törvény szövege nem fedi le a lakosság minden védelemre méltó csoportját, különösen a szexuális irányultságot és a nemi identitást nem tartalmazza, mint védett csoportképző szempontot. Álláspontunk szerint a védendő közösségek köre még kiegészítésre szorul, amit jelen törvényjavaslat benyújtásával kívánunk orvosolni. Erre tekintettel a javaslat az (5) bekezdés kiegészítésével kifejezetten nevesíti a nemi identitás és szexuális irányultság szerinti kisebbségek személyiségi jogainak védelmét.

A szexuális irányultság és a nemi identitás minden ember méltóságának, illetve emberi mivoltának a része, és semmilyen körülmények között nem képezheti hátrányos megkülönböztetés vagy bántalmazás alapját. A szexuális irányultság ugyanis az emberi személyiség magjához tartozó, szabadon megélhető tulajdonság. A nemi identitás vállalása, kifejezése az emberi méltósághoz való jogból adódó alapvető emberi jog. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében az azonos neműek tartós párkapcsolatának védelme az emberi méltósághoz való jogból, az önrendelkezési jogból, illetve a személyiség szabad kibontakoztatásához való jogból is következik.

Az egyenlő bánásmód még az európai országokban és különösen Magyarországon sem magától értetődő: az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének a tavalyi évben publikált kutatásából látható, hogy a diszkrimináció továbbra is jelen van a szexuális kisebbségek életében – a válaszadók 43 százaléka számolt be arról, hogy a felmérést megelőző egy évben hátrányos megkülönböztetés érte, a transznemű válaszadók esetében ez az arány 60 százalék volt. Az identitásukat vállaló személyeknek zaklatással is számolniuk kell: a megkérdezettek nagyobb részét (58 százalékát) érte inzultus, fenyegető vagy megalázó atrocitás is a megelőző öt év során.

A valódi jogegyenlőség megteremtése valamennyi állami szerv közös felelőssége. E körben az állam kiemelt feladata, hogy elősegítse: minden ember – függetlenül bőrszínétől, életkorától, nemétől, egészségi állapotától, szexuális irányultságától, nemi identitásától vagy bármely más védett tulajdonságától – biztonságos, befogadó környezetben élhessen.

Az összes védelemre érdemes csoportot persze lehetetlen taxatíván felsorolni, így a javaslat beemeli a felsorolás végére, hogy a lakosság más csoportjához való tartozásával összefüggésben is el lehet követni a sértő magatartást. A javaslat az egyenlő emberi méltóság védelmében így kívánja biztosítani azt, hogy valamennyi sérülékeny csoportba tartozó ember egyenlő módon, diszkriminációtól mentesen gyakorolhassa az alapvető jogait.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1. §

A módosítás egyértelművé teszi, hogy a személyiségi jogok védelme a nemi identitás és szexuális irányultság szerinti kisebbségeket is megilleti. Ezen felül a javaslat kimondja, hogy a lakosság más csoportjához való tartozásával összefüggésben is el lehet követni a sértő magatartást.

2. §

Hatályba léptető rendelkezés.

3. §

Átmeneti rendelkezés.